

Stichting Hollandpromote.com

Juridische Advisering, Mediation en Uitgever van het tijdschrift eJNR, ISSN 1871-5141

“Waar de waarheid ophoudt te bestaan houdt de maatschappij op te functioneren” Michiel Montaigne, 1533- 1593

De Fictie Van Openbaarheid Van Uitspraken

Het geschonden vertrouwen in de rechtspraak

Prof. Dr. ir A.F.P. van Putten, M. E. Van Putten- Veeken
Corr. adres P.O. box 1200 5602 BE Eindhoven

SAMENVATTING

In dit onderzoek is aandacht besteed aan rechterlijke uitspraken die beweerdelijk in het openbaar zijn uitgesproken. Na een uitgebreide theoretische onderbouwing blijkt dat dit niet het geval is en dat er veelal sprake is van rechterlijke beslissingen die in het geheim zijn uitgesproken doordat bij vervroegde of aangehouden uitspraken geen gevolg is gegeven aan artikel 229 Rv, waardoor partijen niet bekend zijn met de feitelijke datum van de uitspraak. Dit verzuim, de feitelijke uitspraakdatum willens en wetens aan partijen te onthouden, leidt tot geheime uitspraken en dientengevolge tot absolute nietigheid, op grond van artikel 5.1 van de Wet op de Rechterlijke Organisatie.

INLEIDING

De Grondwet is het fundament waarop een Staat is gebouwd. Hierin staan de belangrijkste grondslagen en rechtsregels voor het gewenste functioneren van een rechtstaat in de gekozen geopolitieke context. In een beperkt aantal artikelen zijn in de Grondwet bijna alle aspecten van de maatschappelijke orde vastgelegd, van bestuur, tot organisatie, tot rechtspraak. In Nederland zijn wetten ‘onschendbaar’ ex artikel 120 Grondwet, met de fictie dat een wet, eenmaal door het Parlement aangenomen, geacht wordt overeenkomstig de Grondwet te zijn.

In Nederland is het rechters verboden te toetsen aan de Grondwet. De rechter mag niet beoordelen of een wet inhoudelijk wel of niet in strijd is met de Grondwet en ook niet onderzoeken of een wet of verdrag volgens de Grondwet tot stand is gekomen. Met andere woorden: de rechter mag niet beoordelen of wetten en verdragen kloppen met de Grondwet. Dat dit kan leiden tot verwrongen rechtsopvattingen en interpretatie van wetten en voorschriften behoeft geen betoog. Pogingen hierin veranderingen te brengen zijn tot nu toe doodgelopen. Nederland vormt hierbij een uitzondering in Europa.

De Grondwet is te vergelijken met het wettelijk referentiekader zoals gebruikt in het economisch handelsverkeer, waarin ook een ‘grondwet’ bestaat, gebaseerd op het internationale eenhedenstelsel, *Système Internationale d’ Unités*, kort aangeduid met SI-eenheden-stelsel, waaraan het internationale handelsverkeer zich dient houden. Het systeem bestaat uit zeven internationaal afgesproken basiseenheden, wat verificatie en controle binnen het economisch handelsverkeer eenvoudig mogelijk maakt.¹

In dit onderzoek richten we ons op de theorie en praktijk van de verplichting tot het doen van openbare uitspraken van rechterlijke beslissingen. Een uitgebreide verhandeling van openbaarheid van rechtspraak wordt gevonden in het rapport van de Universiteit van Amsterdam: “*Toegang tot rechterlijke uitspraken: rapport van de VMC- studiecommissie Openbaarheid van rechtspraak*”.² Dit rapport gaat echter voorbij aan een aantal essentiële kenmerken, gerelateerd aan nietigheids sancties binnen het geldende Procesrecht bij openbare uitspraken.

Vooropgesteld wordt dat iedere legitieme rechterlijke beslissing tot stand komt op basis van twee gerechtigheidsfundamenten die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn, namelijk het **materieelrecht** en het **procesrecht**. Het materieelrecht is vastgelegd in de Wetboeken van het Burgerlijk Recht, Boek 1 tot en met 10, c.a. Het Procesrecht is vastgelegd in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en in de Wet op de Rechterlijke Organisatie.

In het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en in de Wet op de Rechterlijke Organisatie (Wet RO) staan alle ‘verkeersregels’ die bij iedere rechtshandeling moeten worden nageleefd om tot een rechtsgeldige eindbeslissing te komen, waaraan rechtsgevolgen verbonden kunnen worden. Zonder enige systematiek bestaat binnen het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de Wet RO een zeer beperkt aantal bijzondere rechtsregels die gekarakteriseerd worden door de extensie “*op straffe van nietigheid*”. Met andere woorden ze bevatten bij niet naleven een absolute en imperatieve nietigheids sanctie. Deze nietigheids sanctie laat zich als volgt omschrijven.³

---

¹ De zeven **SI-basiseenheden**: [seconde](#) (tijd), [meter](#) (lengte), [ampère](#) (elektrische stroom), [mol](#) (hoeveelheid stof), [kilogram](#) (massa), [kelvin](#) (temperatuur), [candela](#) (lichtsterkte). Het stelsel is de wettelijke standaard in de [Europese Unie](#). Alle eigenschappen en maten van producten die op de markt gebracht worden, moeten in dit stelsel uitgedrukt worden. In [Nederland](#) werd het gebruik van dit stelsel in beroep, handel en onderwijs in 1978 wettelijk verplicht gesteld door de metrologiewet.

² Rapport _ VMC_ MF_ 4_ 2006. pdf

³ Academisch proefschrift: “Nietigheid in het Burgerlijk Procesrecht”, F.M.J. Jansen, 6 mei 1955, Universiteit Nijmegen; (pagina 98)

"In al deze gevallen is het derhalve niet de rechter, die de nietigheid der processuele verrichting (als oppositie of beslag) als gevolg van het verzuim constitueert door zijn vonnis, doch krachtens de wetsbepaling zelve is de verrichting nietig door het enkele verzuim; de rechter constateert slechts die nietigheid. Er is geen ontkomen aan; de nietigheid ligt er, en de wettelijke basis ervan, de sanctie in de desbetreffende wetsbepaling opgenomen, is een dwingend voorschrift, dat den rechter tot zijn beslissing moet leiden.

Om nu te kunnen constateren, dat deze rechtsgrond ook in concreto aanwezig is, dus dat daaraan een feitelijk substraat beantwoordt, moet den rechter de bevoegdheid worden toegekend - en heeft hij deze bevoegdheid reeds - om ambtshalve partijen, althans de meest gerede partij, te bevelen de nodige gegevens te verstrekken, welke hem kunnen voeren tot zijne declaratie of al dan niet de voorschriften zijn in acht genomen, en dus niet of wel de nietigheid intreedt. Men moge deze uitkomst betreuren, doch richte alsdan zijn bezwaren tegen de wet zelve, die er toe noopt in haar systeem van haar imperatieve nietigheden."
Einde citaat.

Bij deze nietigheidsbedreigingen waarvan de wet het intreden doet afhangen van de aanwezigheid van belang van het processubstraat zelf, is de ratio van rechtswege in het wettelijk voorschrift gelegen en niet bij partijen.⁴ Met andere woorden: partijen hebben hier geen enkele invloed op, daar het de 'verkeersregels' van de rechtspraak zelf betreffen die zijn vastgelegd in rechtsregels die dwingend en imperatief zijn en niet multi-interpretabel via semantische hoogstandjes van de Hoge Raad. Een voorbeeld van schendingen van deze rechtsregels zijn de rechterlijke beslissingen, destijds genomen zonder het verplichte aantal beëdigde functionarissen met rechtspraak belast, bij het Gerechtshof 's-Hertogenbosch.⁵

De theorie en de praktijk van openbaarheid van uitspraken

De theorie en de praktijk worden nader onderzocht aan de hand van gerelateerde wetsartikelen. In deze artikelen is de grondgedachte van de verplichte openbaarheid van rechtspraak en uitspraken verwoord. De essentie van de verplichting tot openbaarheid van terechtzittingen en uitspraken is een waarborg voor de burger tegen **geheime vonnissen**.

Deze waarborg is vastgelegd in wetsartikelen waarvan een aantal voorzien is van een nietigheids sanctie die als volgt wordt gedefinieerd: *"Processuele nietigheid betreft schendingen van vormvoorschriften van openbare orde met de sanctie van nietigheid bedreigd."* Bij constatering van deze schendingen van openbare orde lijdt de rechterlijke beslissing aan absolute nietigheid en kunnen aan de beslissing geen rechtsgevolgen verbonden worden.

Aan het slot van een terechtzitting bepaalt de rechter de datum van de uitspraak ingevolge art. 229 Rv: *"De rechter bepaalt de dag waarop hij uitspraak zal doen en deelt deze dag aan de in het geding verschenen partijen mede."*

---

⁴ Idem, proefschrift Jansen, pag. 39, 40, 98 en 139

Dit artikel biedt partijen de gelegenheid bij de uitspraak aanwezig te kunnen zijn. Ieder nalaten of verzuim van art. 229 Rv zijdens de rechter, leidt impliciet tot **geheime uitspraken**, daar ze dan niet bekend zijn, dan wel hadden kunnen zijn! Voorts wordt daarmee het recht op wraking in concrete gevallen geschonden en gefrustreerd.

Openbaarheid van rechtspraak

Openbaarheid van rechtspraak en uitspraken is geregeld in de volgende wetten, voorschriften en verdragen, vaak voorzien van een nietigheids sanctie.

De grondgedachte is verwoord in art. 121 GW: *“Met uitzondering van de gevallen bij de wet bepaald vinden de terechtzittingen in het openbaar plaats en houden de vonnissen de gronden in waarop zij rusten. De uitspraak geschiedt in het openbaar.”*

Art. 4.1 Wet RO is bepalend voor de openbaarheid van rechtspraak: *“Tenzij bij de wet anders is bepaald, zijn, op straffe van nietigheid, de zittingen openbaar.”*

Een wetsartikel, voorzien van een nietigheids sanctie, is niet multi-interpretabel, maar altijd dwingend en imperatief! Dat na sluiting van de terechtzitting door de voorzitter wordt gesteld: *“u hoeft niet te komen om bij de uitspraak aanwezig te zijn”*, is geen enkele garantie dat de uitspraak ook daadwerkelijk in het openbaar is en/of wordt gedaan. De verplichte slotzin onder rechterlijke beslissingen: *“In het openbaar uitgesproken in aanwezigheid van de griffier”* is in de praktijk een geïnstitutionaliseerde façade geworden.

Aan partijen dienen ingevolge art. 229 Rv de mogelijkheid te worden geboden bij de uitspraak aanwezig te kunnen zijn. Dit geldt dus zowel voor de datum van een **vervroegde**, maar ook voor de datum van een **aangehouden** uitspraak. Te allen tijde dient voldaan te worden aan art. 229 Rv, zodat datum en tijd van de uitspraak aan partijen moet worden medegedeeld. Wordt hieraan niet voldaan, dan is dit in strijd met de wet openbaarheid van uitspraken en leidt dit tot nietigheid van de uitspraak.

Art. 5.1 Wet RO

Dit is imperatief en dwingend voor de openbaarheid van de uitspraak: *“Op straffe van nietigheid geschiedt de uitspraak van vonnissen en arresten in burgerlijke zaken en strafzaken in het openbaar en bevatten deze beslissingen de gronden waarop zij berusten”*.

Art 5. 2 Wet RO

“Op straffe van nietigheid worden de beschikkingen, vonnissen en arresten in burgerlijke zaken en strafzaken gewezen en de uitspraken in bestuursrechtelijke zaken gedaan met het in deze wet bepaalde aantal rechterlijke ambtenaren met rechtspraak belast.”

Bij de rechtbank 's-Hertogenbosch is een voorbeeld bekend dat een onbevoegde rechter deelgenomen had aan een 40-tal rechterlijke beslissingen.⁵

Art. 5. 3 Wet RO

“Indien bij de wet is bepaald dat ook anderen dan rechterlijke ambtenaren deel uitmaken van een meervoudige kamer, zijn de beslissingen van de desbetreffende meervoudige kamer tevens nietig, indien deze beslissingen niet zijn genomen met het in deze wet bepaalde aantal personen, niet zijnde rechterlijk ambtenaar.”

Of aan deze bepalingen wordt voldaan moet geverifieerd kunnen worden aan de hand van de desbetreffende schriftelijke uitspraak en via inzage van het procesdossier, inclusief de minuut. Vereist is dat de griffier van de desbetreffende terechtzitting de rechterlijke beslissing mede ondertekent, naast de ondertekening door de Voorzitter van de desbetreffende kamer, ex art. 230 lid 3 Rv.⁶

Art. 7 Wet RO lid 2 en 3

Ingevolge art. 7 Wet RO is op straffe van nietigheid ook de griffier verplicht deel te nemen aan de beraadslagingen ter Raadkamer. (HR 2 juni 1930 NJ 1930,1224)

Indien de naamsvermelding en ondertekening van de griffier onder de rechterlijke beslissing ontbreekt, is iedere traceer- en / of verifieerbaarheid, dat de griffier van de terechtzitting als waarnemer en opsteller van de enige kenbron (lees het Procesverbaal) ex art. 156 lid 2 Rv, heeft deelgenomen aan de beraadslagingen, illusoir. Het vonnis mist rechtskracht, zodat hieraan geen rechtsgevolgen verbonden kunnen worden.

Een voorbeeld is de zaak C/10/485523/HA ZA 15-1002, van 20 april 2016. De uitspraak, aanvankelijk bepaald op 18 mei 2016, is vervroegd gedaan, zonder kennisgeving vooraf aan partijen! Bovendien is het vonnis niet door de griffier ondertekend, hetgeen een verplichting is ex art. 230 lid 3. Conclusie, dit vonnis lijdt aan absolute nietigheid doordat de uitspraak in het **geheim is** uitgesproken, hetgeen een schending is van vormvoorschriften van openbare orde met de sanctie van nietigheid bedreigd ex art. 5.1 Wet RO. Deze handelwijze ondermijnt het vertrouwen in de rechtspraak.

---

⁵ De drie onherroepelijke vonnissen van de rechtbank in Den Bosch, waarbij een onbevoegde rechter bij een 40-tal vonnissen betrokken was, blijven in stand. Dat besliste de raadkamer van de Bossche rechtbank vrijdag op een verzoek van het Openbaar Ministerie (OM) om de vonnissen te vernietigen. ANP 7 december 2007, 18:24?

⁶ NJB nr 24, 17 juni 2005, De Stevens -Schipper methode...

De civiele kamer van de Hoge Raad vermeldt in een vonnis van 6 september 1996, het volgend misleidend semantische hoogstandje: “*dat niet uitgesloten is dat aan het voorschrift dat vonnissen in het openbaar worden uitgesproken op andere wijze wordt voldaan dan gehele of gedeeltelijke voorlezing ter openbare terechtzitting*”. (HR 6 sept 1996, NJ 1996, 699 e.v.) Hoe een dergelijk misleidende redenering in overeenstemming is te brengen met bestaande wetgeving is volstrekt onduidelijk en vindt geen grondslag in de wet.

Enkele andere artikelen die openbaarheid van rechterlijke uitspraken bevelen:

Art 28 lid1 Rv: “*De uitspraak geschiedt in het openbaar*”.

Art 6 lid1 EVRM: “*De uitspraak moet in het openbaar worden gewezen*..... “

Art 14 lid 1 BUPO: “ ..... *evenwel zal elk vonnis dat wordt gewezen in een strafrechtelijk of burgerrechtelijk geding openbaar zijn.* ”

Quo vadis Nederlandse Rechtspraak?

Na deze uiteenzetting is de belangrijkste vraag die we ons als lid van deze samenleving kunnen stellen: “In welke rechtsstaat leven wij”? Welk vertrouwen mogen we nog stellen in de Overheid en in de rechtspraak? Een rechtbank die zelf een ‘loopje’ neemt met het recht, mist de vereiste geloofwaardigheid en betrouwbaarheid. Drie saillante voorbeelden illustreren de ondermijning van het vertrouwen in de Overheid, waartoe ook de rechtspraak behoort.

1. De energie- en gaswet van 1957 is eerst in 2011 gewijzigd (ingevoerd in 2015) door de volumeherleidingstemperatuur van 7 graden Celsius te wijzigen naar 15 graden Celsius. De Overheid heeft willens en wetens meer dan 60 jaar ca € 450 miljoen per jaar onrechtmatig gasvolume in rekening gebracht aan de consument.⁷
2. In een uitspraak van de Rechtbank Den Haag van 9 november 2016 (C/09/506099/ HA ZA 16-234) is gesteld: “*Het procesrecht is geen geldend recht*”. Het Burgerlijk Procesrecht wordt volkomen in strijd met bestaande wetgeving door de Rechtbank Den Haag verworpen en met een ‘Deus ex machina’⁸ buiten werking gesteld!
3. A [report](#) from the Dutch Safety Board has accused the oil and gas industry and Netherlands Ministry of Economic Affairs of willfully downplaying the risk of earthquakes caused by the rapid depletion of Europe's largest gas field.⁹

⁷ Report, Residential Gas Metering, How Good is it? ISBN,0-978-90-9022005-5; AnMar Research Lab. b.v.

⁸ Lat.: god uit de machine) Persoon of zaak die als reddende engel opeens op het toneel verschijnt; term uit de dramatiek, voor het eerst gebruikt door Plato. Wanneer Griekse dramaturgen de door hen opgeroepen conflicten niet zelf konden oplossen, voerden zij dikwijls een godheid ten tonele om de zaak recht te trekken.

⁹ <http://theyee.ca/News/2015/02/20/Dutch-Quakes-Ignored/>

Earthquakes and Structures, Vol. 11, No. 5 (2016) 1–11; DOI: <http://dx.doi.org/10.12989/eas.2016.11.5.000>

We worden gedwongen belangrijke levensvragen te stellen. Wat willen wij zelf, wat willen wij gedaan hebben in ons leven, voordat wij door natuurlijke of onnatuurlijke oorzaken, deze aarde moeten verlaten? Met andere woorden, wat willen we nalaten?
10

Quo Vadis is de vraag voor de gegeven arbeidzame tijd van ca 1500 - 2000 weken!¹¹ Tot nu toe vinden wij in de maatschappij alleen een streven naar eigen belang, macht, geld, seks, driften en andere verslavingen. Een is aangeboren, dat niet alleen nageslacht garandeert, maar ook misbruik in de ergste vorm.

Een belangrijke onderzoeksvraag is: waarom wordt er zoveel maatschappelijke en sociale schade aangericht door faillissementen met samenspanning door curatoren en / of rechters en /of advocaten en / of banken? Waarom zijn er zoveel zelfmoorden als resultaat van een rechtspraktijk waarin het betonrot zo manifest is geworden?¹² Wat is het maatschappelijk rendement van een dergelijke kwaliteit van rechtspraak?

CAUSALITEIT EN CONCLUSIES

Veel uitspraken van rechterlijke beslissingen lijden aan Processuele nietigheid wegens schendingen van vormvoorschriften van openbare orde met de sanctie van nietigheid bedreigd. Vigerende wetgeving wordt niet nageleefd, dan wel buiten werking gesteld. De rechterlijke macht heeft zich eenzijdig een niet geautoriseerd geweldsmonopolie toegeëigend, door het formeel ontkennen van het procesrecht, het doen van geheime uitspraken, het systematisch bekrachtigen van valselijk opgemaakte, dan wel niet ondertekende rechterlijke beslissingen, beweerdelijk zijnde rechtsgeldige authentieke akten en het frustreren van de mogelijkheid tot wraking.

De gevolgen zijn vaak dramatisch. Er bestaat dan ook een aantoonbare causaliteit tussen oorzaken en gevolgen van rechtspraak. Er rust een groot maatschappelijk taboe op zelfmoord in de politiek en in de media, waardoor deze 'ziekte' onbehandeld en onbesproken blijft. De maatschappelijke schade en sociale gevolgen e.g. bij faillissementen zijn vaak zeer ingrijpend en omvangrijk, waardoor het beoogde rendement van een faillissementsprocedure zeer twijfelachtig is. Door vernietiging van kapitaal en werkgelegenheid, onnodige rechtszaken, afhankelijkheid van uitkeringen, ontstaat chaos en wantrouwen bij de burger.

---

¹⁰ Zie ook lezing van Jan Terlouw, d.d. 30 november 2016, DWDD

¹¹ Art. Hoe gaat het met U?, 2014, A.F.P. van Putten, Stichting Hollandpromote.com.

¹² Syp Wynia, 25 oktober 2010 EW.

Waarom bestaat er geen politieke en journalistieke aandacht voor de ca 500 dodelijke slachtoffers per jaar van het juridische steekspel van advocaten, curatoren, deurwaarders en rechters, met zelfdoding van burgers die geen kant meer uit kunnen? Dit als rechtstreeks gevolg van rechterlijke uitspraken en executies door foute rechterlijke beslissingen en misdragingen van gerechtsdeurwaarders!¹³

Er zijn ca. 30 huisuitzettingen per dag, 380.000 gezinnen met huurschuld die moeten kiezen tussen wonen en eten en 1,4 miljoen huiseigenaren met een WOZ-waarde 'onder water'!¹⁴

In 75 procent van de faillissementen blijkt fraude, bedrog dan wel machtsmisbruik van de rechter- commissaris, en / of curatoren, en / of advocaten en /of banken een rol te spelen. Na de faillissementsaanvraag spreekt de curator bestuurders/ondernemers aan voor onzorgvuldig bestuur of faillissementsfraude met als gevolg het leggen van beslag op vermogen en inkomsten van die bestuurders/ondernemers, zodat hen de mogelijkheid tot procederen wordt ontnomen. Van de een op de andere dag, wordt er met toestemming van de rechter-commissaris of de Voorzieningenrechter, beslag gelegd op inkomen, vermogen en administratie, c.a.

Het gebruik van dreigen met grof geweld en braak bij het betreden van het pand door gerechtsdeurwaarders is geen uitzondering. Bestuurders/ondernemers zijn dan alle regie kwijt en kunnen zich niet meer verdedigen tegen deze veelal valse of valselijk opgemaakte beschuldigingen, geïnstigeerd door curatoren en/of advocaten en of banken. Beschuldigingen waarvan de oorsprong vaak ook te zoeken is in wrok, financieel gewin of concurrentie overwegingen. Er bestaat een duidelijke correlatie tussen het aantal zelfmoorden en de handelwijze van curatoren, advocaten en /of rechters en /of banken.

De politiek en de overheid hebben hier een eigen verantwoordelijkheid, daar het uitkomsten van het rechtsbedrijf betreffen op grond van wetten van de overheid zelf. Dat de dood in de breedste zin en (zelf)moord een aanwijsbaar resultaat kan zijn van het falende rechtsbedrijf, staat onomstotelijk vast, zonder dat de aansprakelijke personen ter verantwoording worden geroepen.

December 2016

---

¹³ Er bestaan gerechtsdeurwaarders die een groot gebrek aan kennis en kunde vertonen en het verschil niet kennen tussen een minuutakte en een grosse, waarbij ze zich met groot machtsvertoon en afdreigen, misdragen, door blind opvolgen van hun ministerieplicht ex art. 11 Gw met schending van hun ambtseed ex art 9.

¹⁴ Zie commentaar op het rapport van het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP).